

Oleme aktiivne küla ja kogukond. Soovi korral võta ühendust või vaata tegemisi internetist:

EELK Pilistvere Andrease kogudus
Kantselei: T-R 11-16 tel: 43 78 561
Vaimulik Hermann Kalmus 55 32 789

Suvekohvik Ingel

Noorte sotsiaalne ettevõtlus, mis toetab piirkonna noortetööd
Avatud suvehooajal E-R 12-21; L-P 10-21
Facebook: suvekohvik Ingel

Vaatamisväärsusi Pilistveres

- Pilistvere küla (Viljandimaa väärtuslik maastik)
- Jüri Vilmsi mälestusmärk (kalmistu)
- Vabadussõja langenute rist (kalmistu)
- August Rei pererahula (kalmistu)
- Filmi „Põrgupõhja uus vanapagan“ Vanapagana haud (kalmistu)
- Vabadussõja ausammas (külakeskus)
- ERSP sünnikodu (kirik, õpetaja maja)
- Maakirikute kõrgeim torn – Pilistvere kirik 70,5 m
- Laenu-hoiu ühisuse hoone (Pilistvere Rahvamaja, külakeskus)
- Pritsimaja (külakeskus)
- Meierei hoone (külakeskus)
- Kauplus (külakeskus)
- Navesti jõgi ja paisjärv. Väike kosk (kirikumõis)
- Kommunistliku Genotsiidiohvrite memoriaal. Kivikangur
- Pilistvere pastoraat ja park (kirikumõis)
- Püsinäitus küüditamisest (Pilistvere pastoraat)
- II MS hukunte mälestusmärk (külakeskus)
- Muinasküla asukoht (kirikumõis, õpetaja maja kõrval)
- Õpetaja maja (kirikumõis)

Pilistvere Noored

Noorteseltsing, mis tegeleb noorte huviringide ja vabaaja sisustamisega
Facebook: Pilistvere Noored

MTÜ Pillistfer

Pilistvere kogukond/külaselts
www.pilistvere.ee

Toeta meie kogukondlikku tegevust:

EELK Pilistvere kogudus
EE692200001120224888

Kirikuküla

Pilistvere kirikuküla on ajaloolise Nurmekunna muinasmaakonna keskus. Eestlaste küla on just selle koha peal olnud vähemalt paar tuhat aastat, ehk kauemgi. Muinasküla asukoht on tähistatud arheoloogiamälestisena ja asub kiriku vastas, üle tee. Kirjutatud ajalugu algab kirikutöö tulekuga siia aladele 13. sajandi alguses. Pilistvere oli esimese 11 paikkonna seas, kus 1686 asutati Forseliuse rahvakool. Tänapäevani on säilinud sama traditsiooni jätkuna rajatud kihelkonnakooli (1854–55) hoone, mis praegu on kasutusel Pilistvere hooldekoduna. Aastal 1687 peeti Pilistvere pastoraadis II piiblikonverentsi, mida on nimetatud ka esimeseks eesti keele konverentsiks. Kirikuküla hiilgeaeg oli 1900-ndate algus: Pilistveres oli vilgas seltsielu ja ühiskondlik tegevus. Raudtee tulekuga Võhmasse koondus majanduselu rohkem sinna ja Pilistvere kirikuküla jäi väiksemana natuke kõrvale. Nõukogudeaegne suurarendus keskendus vallakeskusesse Kõosse ja tänu sellele on Pilistvere küla ilme säilinud suuresti algse kujul. Pilistvere on esile tõstetud kui ajalooline miljööväärtuslik piirkond Viljandimaal.

Külas on kirik, kalmistu, 2 kabelit, kihelkonnakooli hoone, rahvamaja, kauplusemaja, apteegimaja, pritsumaja, 2 vabadussõja ausammast, Jüri Vilmsi haud, Kommunistliku Genotsiidiohvrite Memoriaal ehk kivikangur, taastatud pastoraat, õpetaja maja, puhkeala, paisjärv koos rannaga ja jaaniku plats. Külanoored on rajanud jalgpalliväljaku, teinud korda bussijaama, mida hoitakse omal jõul korras. Suvekuudel on avatud noorte sotsiaalne ettevõtetus suvekohvik Ingel.

Kirik

Pilistvere koguduse algusajaks loetakse aastat 1222. Preestrit on mainitud juba aastal 1234, mis on Kesk-Eesti oludes suhteliselt haruldane. Kirikuhoone ehitamist alustati 13. saj. II poolel ja võlvid valmisid 1343. aastal. Kirik on ehitatud kindluskirikuna: müüride paksus on kohati 2,5 meetrit. Kooriruum, kirikusaal ja torniosa ehitati koos, hiljem on lisandunud põhjapoolne sissekäik ja käärkambrid. Läbi ajaloo on kirikuhoone olnud mitmel korral väga kehvast seisust, kuid on alati otsustatud rahva poolt üles ehitada. Praegune ilme pärineb põhiosas 1855–56 aasta remondist. 1905 aasta sügistormis hävinenud torn taastati 1990. aastal.

20. augustil 1988 asutati Pilistvere kirikus Nõukogude Liidu esimene avalik mittekommunistlik partei: Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei – ERSP.

Kalmistu

Pilistvere kalmistu ja kabel on rajatud 17. sajandil. Varaseim kalmistuosa on ümber kabeli kaheksanurkse aiaga ja matmised toimusid päikesekujuliselt ümber kabeli. Päikesekujuline ringmatmine ja kaheksakülgne aed on meie aladel väga haruldased. Pilistvere kalmistul on kultuuritegelase Jaan Jungi (1835–1900), riigimehe Jüri Vilmsi (1889–1918) haud, riigimehe August Rei (1886–1963) perekonna haud ja Rootsist toodud hauakivi. Pilistvere kalmistul säilis läbi nõukogudeaja koguduse poolt 1932. aastal rajatud vabadussõja ausammast, mis on üks neljast säilinud vabadussõja ausambast Eestis.

Memoriaal

Pilistvere Kommunistliku Genotsiidiohvrite Memoriaal ehk kivikangur rajati hingedepäeval, 2. novembril 1988. aastal. Talgukorras alustati 300 inimesega: vabatahtliku ühistööna on seda jätkatud ning memoriaal täieneb aasta-aastalt. Maakonnakivide keskel on dominantne rist, mille jalamil on kirjas kaks suuremat küüditamise daatumit. Kivisse on raiutud vene vägivalla läbi kannatanute koguarv Eestis. Veidi eemal on eraldi mälestuskividega meelepeetud radiatsiooniohvrid, metsavendi, tööpataljonlasi, soomepoisse ja vabadusvõitlejaid. Memoriaali keskne sümbol on jätkuvalt kasvav kivikuhil ehk kivikangur, mis järgib meie alade kivikalme ideed. Justkui ühine rahupaiga sümbol kõikidele nimetutele haudadele Siberi avarustes. Laiemale maa-alale on istutatud 2000 puud, rajatud alleesid ning korrastatud jalutusradu.

Kirikumõis

Ajaloolise kirikumõisa suurus oli 964 hektarit. Mõisamaade riigistamise järel (1919–20) jäi kogudusele 78 hektarit, millest praegu on kogudusel alles 58 hektarit. Enne II maailmasõda oli kogudusel 17 hoonet, millest säilisid vaid kirik, kaks kabelit, rehoone ja ait. Nüüdseks on taastatud pastoraat; vana loomalaut on ehitatud suveköögi; leerimaja vundamendil tegutseb suvekohvik Ingel ning tollakuuri varemetes on lõkkeplats ja grillikoht. Kogudus on rajanud ilusa puhkeala ja liivaranna ning hooldab aastaringelt umbes 30 hektari suurust maaala. Pilistvere pastoraat on armastatud seminari- ja laagrikoht ning siin peetakse pere- ja kultuurisündmusi. Majas on toitlustamise ja ööbimise võimalus.